

Scris de adrian.severin pe 20 iulie 2018, 11:57

Imperiile muribunde se despart de trecut urland

„O minciuna repetata la infinit sfarseste prin a fi crezuta.” Aceasta este observatia foarte corecta a maestrului propagandei naziste Joseph Goebbels. Consecinta suprema si cea mai periculoasa apare atunci cand si cel care a mintit incepe sa creada in propria minciuna. Din acel moment neadevarul scapa oricarui control si domina lumea, deciziile adoptate in baza sa ducand la dezastru absolut. Caci o premisa absolut falsa, conduce la o concluzie absolut falsa. Mai ales cand rationamentul aplicat ei este corect.

„Demonizarea lui Putin nu este o politica, ci alibiul pentru lipsa unei politici.” A spus-o relativ recent nimeni altul decat maestrul american al realismului politic, Henry Kissinger. Cand alibiul devine premisa unica a politicii, consecinta absoluta este falimentul acelei politici.

Minciuna potrivit careia Vladimir Putin ar fi altceva decat un lider politic de forta pentru care interesele tarii sale au prioritate absoluta, a condus la scoaterea politicii euro-atlantice (careia i s-a raliat necritic Romania) de pe sinele ratiunii de stat facand imposibila orice abordare rezonabila, pragmatica si pozitiva a raporturilor dintre protagonistii Occidentului euro-atlantic si Rusia. Ajungand sa creada in propria descriere a liderului rus ca fiind un demon, respectivii protagonisti au ajuns sa creada ca ei stiu mai bine ce le trebuie rusilor decat rusii insisi si cu aceasta convingere au trecut la masuri ineficiente in raport cu tinta declarata – fericirea globala prin anihilarea fiarei, dar riscante pentru tinta obiectiv dezirabila – pacea mondiala. Astfel, de exemplu, sanctiunile internationale, in principal economice, impuse Rusiei, nu au redus capacitatea acesteia de a se opune exigentelor externe, ci au ridicat confruntarea marilor puteri ale lumii la un nivel superior, afectand dramatic securitatea tuturor.

Asa s-a ajuns la dilema evocata de Presedintele american Donald Trump la Helsinki, intre riscul de a pierde puterea politica urmarind obtinerea si pastrarea pacii, si cel de a pierde pacea urmarind obtinerea si pastrarea puterii politice. O dilema absurda, rezultata din premise absurde, intrucat ratiunea puterii este tocmai pacea. O pace care nu poate fi nici fezabila si nici durabila daca nu este justa; adica daca nu este acceptata de toti intrucat satisface aspiratiile tuturor intr-o masura rezonabila si in mod echitabil.

Vidul politic aparut intre realitate si minciuna crezuta chiar de mincinos, nu este nici el stabil. Spatiul gol se umple de proiecte si decizii aparent rationale si profitabile, dar care, pe termen mediu si lung, au acelasi efect devastator asupra ordinii politice globale pe care il au drogurile asupra ordinii biologice individuale. Asemenea proiecte si decizii sunt cele care sustin interesele

complexului militar-industrial, ale oligarhiei birocratilor nationali si internationali, ale clanurilor locale corupte sau ale plutocrației multinationale, in detrimentul dezvoltării durabile si al dreptatii sociale, sub cuvânt ca astfel sunt aparate valorile umane universale impotriva unor „tirani” nationali.

Cel care incerca sa le nege, in numele realitatii, este tratat fie de nebun fie de tradator. Iar aceasta nu numai de catre cei direct interesati, ci si de catre victimele promovării respectivelor interese – oamenii de rand. De ce? intrucat cuvântul minciunii este mai convingator si zideste mai trainic decat cuvântul adevarului.

Toate aceste reflectii, oarecum teoretice, explica ceea ce se intampla sub ochii nostri in timpul din urma ca prefata si postfata la intalnirea Trump-Putin de la Helsinki. Tembelismul, ipocrizia, autoinselarea, autismul, perversitatea, prejudecata, tradarea, rautatea, lacomia, iresponsabilitatea, senilitatea politica sunt caracteristicile reactiilor furibunde la ceea ce avea sa fie si apoi a fost intalnirea cu pricina. Daca Putin este un demon intalnirea cu el este un act demonic si daca intalnirea nu putea fi decat demonica, inseamna ca ea chiar asa a fost. Pentru neoconservatorii americani, o rusine; pentru hegemonii europeni, un dezastru; pentru profitorii razboiului, un faliment; pentru fundamentalismul parastatal (islamic si nu numai), o crima.

Un numar de fosti ministri de externe (printre care si americanoidul clintonian de Dabuleni, Mircea Geoana), dintre care unii chiar au fost minti luminate ale unipolarismului postbipolar, i-au scris o scrisoare Presedintelui Donald Trump in care printre multe cuvinte mestesugite, ii cereau sa continue confruntarea cu Rusia. Un alt Donald, si anume Tusk, Presedintele polonez al Consiliului European, intr-un apel dramatic, il implora pe tizul sau american sa nu-si abandoneze aliatii europeni de dragul cooperării cu autocratul Putin. in acelasi timp, liderii UE il rugau pe autocrat sa nu asculte cantecele de sirena ale „nebului american”, stiut fiind faptul ca europenii au fost totdeauna prieteni mai buni ai Rusiei decat americanii; de aceea sugerau ca asemenea intalniri ar trebui sa aiba loc si cu participarea lor. Degeaba!

Atunci s-a intors foaia. in comunicatul final al Summitului NATO de la Bruxelles s-au introdus mai multe plangeri si amenintari la adresa Rusiei decat la cea a terorismului global, pana nu demult adversarul de serviciu prin raportare la care se construia politica externa a aliantei si a multora dintre membrii sai. Simultan, procurorul special Muller publica o lista cu cateva zeci de ofiteri de informatii rusi care intervenisera in alegerile prezidentiale americane nu numai pentru a determina alegerea unui presedinte favorabil Moscovei, ci si pentru a perverti sistemul electoral american.

Era un fel de a spune ca fie rusii reusisera, si Donald Trump se duce la Helsinki nu ca Presedinte al americanilor, ci ca om al rusilor, dand pe fata tradarea, fie nu reusisera si, ca dovada a esecului, Donald Trump contramanda intalnirea in ultimul moment, odata informat de preocuparile subversive ale interlocutorului sau. Lucru pe care l-ar fi putut face si Vladimir Putin in semn de protest fata de limbajul dur al Comunicatului NATO si de punerea sub acuzatie a agentilor sai trimisi sa submineze democratia americana.

Nu trebuie sa fii expert in relatii internationale pentru a intelege jocul. Un fost diplomat american i-a dat si fundament ideologic: pentru americani a sosit timpul sa faca distinctia intre patriotism, ceea ce inseamna sa iti iubesti tara cand politica ei (a se citi a liderului ei) este corecta, si nationalism, care inseamna sa o iubesti indiferent de calitatea politicii ei. Evident, patriotismul este bun iar nationalismul rau. Prin urmare lozinca „Tara mea, la bine si la rau!” nu mai este

actuala.

Ceea ce a urmat dupa intalnire a fost si mai rau. Un fost ambasador american la Moscova a vorbit despre ziua cea mai rusinoasa din istoria diplomatiei americane. Altii au formulat de-a dreptul acuzatia de tradare. S-a pus chiar problema ca interpreta care a participat la discutia „unu la unu” dintre cei doi presedinti, sa fie audiata in Congres pentru ca sub prestare de juramant sa divulge cele spuse de Donald Trump lui Vladimir Putin (si probabil si invers) in spatele usilor inchise; ceea ce este de neconceput intrucat sfideaza tocmai logica confidentialitatii unor asemenea schimburi de pareri, menite a crea incredere intre interlocutori prin clarificarea pozitiiilor lor personale in chestiuni sensibile, fara a angaja din punct de vedere juridic statele. Ce alt sef de stat i-ar mai face confidante de acum incolo Presedintelui Trump daca ar sti ca tot ce ii spune este facut public a doua zi de interpreti, scutiti sa isi mai respecte propriul juramant de loialitate si obligatia de confidentialitate?!

Un alt fost diplomat american, in prezent profesor la o Universitate de prestigiu, identifica pagubele suferite de SUA ca urmare a Summitului de la Helsinki.

in primul rand, corelat si cu relativizarea rolului NATO la Summitul acestuia de la Bruxelles, ar fi vorba despre abdicarea de la rolul de aparator al pacii in intreaga lume. E razboi in Ucraina, in Siria, in Caucazul de Sud. Aceste razboaie nu se pot termina decat daca America continua a-si indeplini misiunea de gardian universal al pacii. in termeni concreti, numai daca va continua sa ameninte cu razboiul, in mod convingator si consecvent, Rusia, vinovatul global pentru perpetuarea acelor razboaie locale.

in al doilea rand, Presedintele Trump a renuntat nu numai la apararea pacii, ci si la calitatea acesteia, abandonand lupta pentru apararea valorilor democratiei si a drepturilor omului, lupta pe care pana acum a condus-o pretutindeni spre binele tuturor. Aceasta i-a conferit temelia morala pe care i-a fost recunoscuta calitatea de lider mondial si intemeietor al ordinii mondiale. De acum acestea sunt compromise.

in al treilea rand, prin intalnirea de la Helsinki, subsecventa atitudinii arogante fata de aliatii din NATO, la Bruxelles si in alte ocazii, s-a epuizat legatura de incredere intre acestia si America, legatura pe care s-a bazat stabilitatea ordinii mondiale si securitatea europeana. De dragul colaborarii cu iliberalul si expansionistul Vladimir Putin, perpetuator al incalcarilor dreptului international, Donald Trump i-ar fi tradat pe aliatii fideli ai Americii, in frunte cu Marea Britanie care, cum ar spune Caragiale, „si ea i-a fost fidea” (sic!).

in fine, in al patrulea rand, desi aici lucrurile sunt mai putin clare, Donald Trump se pare ca a facut unele concesii Rusiei in privinta libertatii comertului cu energie, zdruncinand astfel al treilea pilon de rezistenta pe care se sprijina „lumea construita de America”, liberul schimb.

Lucrurile pot fi prezentate desigur si asa. Presedintele Donald Trum a tradat ordinea americana a lumii; a sabotat **pax americana**. Arhitectii acestei ordini sau cei care si-au castigat existenta pazindu-o, au toate motivele de intristare. Este vorba, insa, despre o ordine epuizata si de acum condamnata de istorie; despre o „pace rece”, tot mai instabila si mai injusta, suma a razboaielor periferice nefarsite, care obliga la cheltuieli de inarmare pe seama cheltuielilor de dezvoltare si care, in consecinta, a declansat dezastrul migratiei in masa, adevarata arma demografica si culturala de distrugere a civilizatiei euro-atlantice.

Faptul era vizibil inca de la caderea Zidului de la Berlin, disparitia URSS si incetarea bipolarismului mondial. Nu a fost vazut. S-a visat ca disparitia unui pol, inseamna automat victoria celuilalt, care ramane sa domine nestingherit. Nu este asa.

Batrana arhitectura de securitate mostenita de la Razboiul Rece nu a fost reformata, ci i s-au amputat doar unele membre cangrenate. Intre timp infectia s-a extins si s-a ajuns la ceasul al doisprezecelea. Domnul Trump le spune, in stilul sau abrupt, nostalgicilor vechii ordini, asemenea tanarului Tancredi (din romanul lui Giuseppe di Lampedusa, „Ghepardul”) batranului duce de Salina: „Daca vreți ca nimic sa nu se schimbe, totul trebuie schimbat!”

A fost ultimul imparat al Romei, Romulus cel Mare (nu personajul istoric, ci cel al piesei lui Friederich Durrenmat), un tradator al misiunii sale imperiale, care s-a apucat sa creasca gaini pe cand vizigotii lui Odoacru erau la poarta, sau un vizionar care a ales sa nu se opuna zadarnic mersului istoriei, ci, dimpotriva, prin noncombat sa faciliteze implinirea ordinelor ei implacabile? Optez pentru varianta din urma.

Intalnirea de la Helsinki a fost Summitul a doua superputeri decadente ai caror conducatori de varf au inteles mersul istoriei si faptul ca daca vor ca ele sa mai aiba un rol in noul context, rol care sa le pastreze ceva din tracuta maretie, totul trebuie schimbat.

Nu stiu daca domnul Trump asa gandeste, dar asa procedeaza. Cat despre domnul Putin, mai mult ca sigur ca, ridicand Rusia din sant, a inteles zadarnicia utopiilor globaliste (de tipul panslavismului sau al internationalismului proletar) si avantajele globalismului multipolar, alegand statutul de putere regionala care canta in concertul puterilor regionale ale lumii, in locul celui de superputere mondiala moarta expusa in muzeul de istorie universala.

Nu este nevoie de marturisirile interpretilor pentru a sti ce au discutat cei doi. Au discutat cu siguranta despre faptul cvasiconsumat al nasterii binomului SUA-China, ca ax central al noii ordini mondiale si ca expresie a legaturii, inevitabil tensionate intre trecut si viitor, precum si posibilitatea garantarii echilibrului sau intern prin transformarea intr-o trilaterala care sa integreze Rusia. S-a mai discutat despre binomul superputerilor emergente, China si India, ca actori complementari, ale carui contradictii pot si trebuie sa fie amortizate prin includerea in ecuatie a superputerilor decadente (batrane), SUA si Rusia, asigurandu-se astfel pacea globala si coexistenta armonioasa a tuturor, intr-o lume diferita de aceea construita de America. S-a discutat si despre conflictul lumii iudeo-crestine cu cea islamica, Rusia urmand, probabil, sa isi redobandeasca, desigur intr-o formula noua, rolul de stavila a expansiunii islamice in emisfera nordica, precum si despre apusul inexorabil al Europei occidentale, atat de bine simbolizat de si reflectat in criza de „sciatica” a dlui Junker; care, dupa cum s-a putut vedea cu claritate, nu isi poate gasi reazem decat in oamenii Europei centrale si orientale (precum ucraineanul Porosenko sau albanezul Edi Rama) asezata intre cele trei mari (Baltica, Neagra si Adriatica). Implicit si tangential, cel putin, trebuie sa se fi discutat si despre sistemele de siguranta ale viitoarei ordini, reprezentate de lideri locali (precum Israelul si Filipinele) sau de trilaterale locale, eventual spate in spate (cum ar fi Coreea de Nord-Coreea de Sud-China si Coreea de Sud-Coreea de Nord-Japonia), asemanatoare – coincidenta! – conceptiei configurate prin 1997 chiar de Romania si studiate pe atunci atent de Departamentul de Stat al SUA. Chiar daca cei doi nu au constientizat-o integral, aceasta a fost ordinea lor de zi.

Din asemenea perspectiva este clar ceea ce Presedintele Trump nu doreste. Nu doreste ca

platitorul de taxe american sa suporte din munca lui costul securitatii Europei si al pacii mondiale. Chiar daca pacea este astazi indivizibila, ea se poate asigura si altfel decat exclusiv prin implicarea SUA. Presedintele Trump nu doreste ca valorile americane sa fie impuse **manu militari** intregii omeniri, intrucat s-a dovedit ca departe de a aduce sfarsitul istoriei (dupa expresia lui Francis Fukuyama) aceasta poate aduce sfarsitul lumii (dupa expresia Sfantului Ioan Teologul). Presedintele Trump nu doreste ca America sa mai fie o tara a consumului care se indatoreaza permanent pentru a sustine exporturile altora, ci sa fie dinnou un campion al productiei, in primul rand spre binele si siguranta cetateanului american. Cum se descurca ceilalti cu concurenta, ii priveste. Presedintele Trump nu mai doreste, evident, ca serviciile secrete si dinastiile politice sa domine politica americana. Prin urmare el arunca in aer tot ceea ce a fost conceptie si practica americana de la al Doilea Razboi Mondial incoace.

Este bine, este rau? Este fezabil, este iluzoriu? Istoria ne-o va spune. in asteptarea verdictului ei putem face orice; mai putin sa ne lasam dusi de primele impulsuri si de vechile prejudecati induse tuturor de o indelungata propaganda maniheista, sau sa refuzam luciditatea furati de spectacolul american, cu accente uneori grotesti, al luptei dintre narcisismul institutional si narcisismul personal.

Pe cand toate aceste lucruri se intamplau in Europa, fostul Presedinte american Barak Obama tinea, in Africa de Sud, o conferinta, in contextul unor evenimente periodice dedicate memoriei lui Nelson Mandela. in acest cadru, domnia sa a spus urmatoarele: „Oamenii politici au obiceiul sa minta. Altadata, atunci cand ii prindeai cu minciuna, spuneau ‘asa este’, recunoscand adevarul. Astazi, insa, s-a pierdut respectul pentru adevarul obiectiv. Nimeni nu mai are macar rusinea pentru a admite ca a mintit si ca adevarul este altul.”

Poate ca aceasta observatie se aplica cel mai bine imperiilor muribunde. impinse in ordinea viitorului de adevaruri obiective carora nu au cum li se opune, striga din toate puterile ca ele nu au mintit niciodata si ca minciuna lor este adevarul; ca adevarul lor este singurul...adevarat (sic!). Asa cum urla astazi aproape la unison vechea America a neoconservatorismului militant, impotriva realismului politic frust promovat de Presedintele sau actual.

ADRESA: <http://crct.ro/nt1H>